

PROIECTUL-PILOT VAC-PACT
ÎNCREDERE ÎN VACCINARE –
SENSIBILIZARE, COMUNICARE ȘI
ÎNCREDERE PENTRU PACIENȚI ȘI
SPECIALIȘTI

Vaccinarea și bolile cronice



Finanțat de
Uniunea Europeană



Status-quo

- Mii de adulți din întreaga lume se îmbolnăvesc în fiecare an de boli care ar putea fi prevenite prin vaccinuri.
- Persoanele cu boli cronice și afecțiuni de lungă durată, în special, sunt adesea expuse unui risc mai mare de complicații cauzate de boli care pot fi prevenite prin vaccinare.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS):

2-3 milioane de decese

sunt prevenite prin imunizare în fiecare an, fiind, astfel, una dintre cele mai eficiente intervenții din domeniul sănătății disponibile: reduce povara bolilor cronice, precum și a celor care pot fi prevenite prin vaccinare, prin evitarea internărilor în spital nenecesare printr-o mai bună gestionare a afecțiunilor cronice.



- **Pandemia de COVID-19 ne reamintește impactul grav pe care îl pot avea bolile infecțioase asupra vieții noastre** și cât de importante sunt vaccinurile în prevenirea și controlul focarelor. Eforturile necesare pentru a controla COVID-19 au dus la perturbări ale proceselor de vaccinare și ale altor servicii de sănătate.
- Un sondaj al OMS a raportat persistența **perturbărilor substanțiale**, aproximativ **90% din țări** semnalând în continuare una sau mai multe perturbări ale **serviciilor de sănătate esențiale** în anul 2021.

Status-quo

...continuare

- Persoanele în vârstă cu boli cronice sunt deosebit de vulnerabile la complicațiile cauzate de bolile infecțioase. Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) estimează că:

30% din populația

UE/SEE are fie peste 60 de ani, fie o afecțiune de bază asociată cu riscul de COVID-19.

- Este important de remarcat faptul că imunizarea este o componentă esențială a asistenței medicale primare și un drept incontestabil al omului.
- În plus, accesul echitabil la vaccinuri sigure și eficiente este esențial pentru a pune capăt pandemiei de COVID-19.

Este posibil ca unele vaccinuri să nu fie recomandate pentru **anumite persoane cu sistemul imunitar compromis**, acestea fiind **mai expuse riscului în ceea ce privește scăderea ratelor de vaccinare** în rândul populației.



Discutați cu un specialist din domeniul sănătății, analizați situația dumneavoastră specifică și nevoile de sănătate și asigurați-vă că aveți vaccinurile la zi.

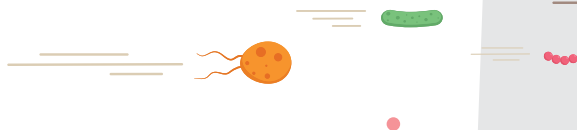
Elemente de bază despre vaccinuri

- Atunci când germeni nedorți, cum ar fi bacteriile sau virusurile, invadează organismul provocând un dezechilibru în sistemul de sănătate, aceștia atacă și se înmulțesc. Această invazie se numește **infecție** și este ceea ce provoacă o **boală**.
- **Sistemul imunitar**, care reprezintă sistemul natural de apărare al organismului, folosește mai multe instrumente pentru a lupta împotriva infecției. Printre acestea se numără globulele roșii, care transportă oxigenul către țesuturi și organe și globulele albe, denumite și celule imune, care luptă împotriva infecțiilor.
- Celulele albe sunt formate în principal din macrofage (înghit substanțe străine), limfocite B (produc anticorpi) și limfocite T (celule de memorie).

Ce?
Vaccinuri

Vaccinurile sunt preparate biologice administrate pentru a stimula apărarea naturală a organismului să dezvolte **imunitate** (rezistență) dobândită protectoare la o anumită boală, cu durată relativ lungă.

Vaccinurile sunt de obicei administrate prin injecții cu ac, dar pot fi administrate și pe cale orală sau pulverizate în nas.



De ce? Vaccinare

Vaccinurile stimulează apărarea naturală a organismului să creeze **anticorpi**, la fel cum face atunci când este expus la o boală, dar, în schimb, atunci când sunt administrate în doze controlate, îl ajută să dezvolte rezistență la infecții specifice. Vaccinarea ne împiedică să ne îmbolnăvim prin inducerea eficientă a unui **răspuns imunitar** (apărare împotriva unei substanțe străine) în organism, fără a provoca boli.

Cum? Imunizare

Vaccinarea reprezintă utilizarea vaccinurilor pentru a produce **imunitate** împotriva unei boli grave, mai degrabă decât tratarea unei boli după ce aceasta a apărut. Fără vaccinuri, suntem expuși riscului de a ne confrunta cu boli care ne pun viața în pericol și cu dizabilități. Procesul de a deveni imuni (protejați împotriva) unei boli prin vaccinare se numește **imunizare**.



Conceptul de imunitate de „turmă”

- Vaccinarea îi protejează pe cei vaccinați, pe cei din jurul lor și întreaga comunitate. Atunci când **un număr suficient de persoane** din cadrul unei populații sunt **imune** la o boală infecțioasă, este puțin probabil ca boala să se răspândească de la o persoană la alta. Acest lucru este cunoscut sub numele de **imunitate comunitară** (denumită și **imunitate de „turmă”**).
- Acest lucru este benefic în special pentru **subgrupuri ale populației care nu pot fi vaccinate** sau în cadrul cărora **efectul vaccinării ar putea fi sub nivelul optim** (de exemplu, persoanele cu sistemul imunitar compromis din cauza unor boli autoimune, transplanturi recent de organe, tratamente împotriva cancerului și/sau alergii).



Persoane neimunizate, dar sănătoase



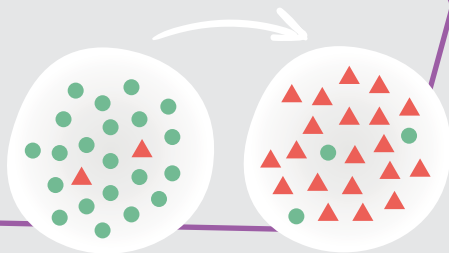
Persoane neimunizate, bolnave și contagioase



Persoane imunizate și sănătoase

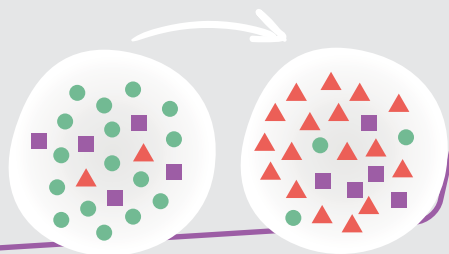
Scenariul 1:

Boala se răspândește liber de la cei persoanele contagioase la persoanele vulnerabile, atunci când nimeni nu este imunizat.



Scenariul 2:

Dacă doar unele persoane sunt imunizate, boala încă se mai răspândește, dar cei imunizați nu sunt afectați.



Scenariul 3:

Răspândirea bolii este prevenită atunci când majoritatea persoanelor au fost **imunizate**. Bolile infecțioase nu mai afectează **persoanele vulnerabile atunci când** populația atinge imunitatea de „turmă”.



Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), creșterea nivelului de imunizare la nivel global ar putea salva încă

1,5 milioane de vieți/an

În plus, programele de imunizare contribuie la reducerea poverilor sociale, psihologice și financiare ale bolilor asupra pacienților și familiilor acestora, precum și a presiunii generale asupra sistemelor de sănătate și sociale, precum și asupra guvernelor.



Tipuri de vaccinuri

Există diferite abordări pentru dezvoltarea vaccinurilor. Acestea se bazează pe **cauza infecției** (virus sau bacterie), **pe modul în care se infectează celulele**, **pe ce va preveni vaccinul** și pe cum **răspunde sistemul imunitar** la acesta.

Este, de asemenea, esențial să se țină cont și de faptul că pot exista diferite tulpini de virus în întreaga lume, din cauza mediului geografic și a mediilor în schimbare. În prezent, există **6 tipuri principale** de vaccinuri:



Vaccinuri (vii) atenuate

Acestea conțin o formă slăbită a virusului sau a bacteriei. Aceasta este varianta cea mai apropiată de o infecție naturală. Din păcate, este posibil ca nu toată lumea să le poată primi. Este posibil să fie necesară mai mult de o doză pentru a dezvolta cel mai bun răspuns imunitar.

Rujeolă

Oreion

Rubeolă

Varicelă

Febra galbenă



Vaccinuri inactivate (cu agenți patogeni uciși)

Aceste vaccinuri conțin forme inactivate sau ucise de virus sau bacterie. Acestea sunt relativ mai sigure pentru pacienții imunocompromiși, deși pot necesita doze repetate sau doze de rapel.

Poliomielită

Hepatita A

Rabie

Febra tifoidă

Gripă



Vaccinuri subunitare, recombinante, polizaharidice și conjugate

Aceste vaccinuri conțin doar o parte din virus sau bacterie, cum ar fi polizaharide (zaharuri) sau proteine. În consecință, acestea au mai puține efecte secundare.

Haemophilus
influenzae tip B

Tuse convulsivă

Hepatita B



Vaccinuri toxoide

Unele bacterii eliberează toxine (proteine otrăvitoare) atunci când atacă organismul. Vaccinurile toxoide conțin toxine slăbite (denumite și toxoizi), care previn bolile cauzate de bacteriile care produc aceste toxine.

Difterie

Tetanos



Vaccinuri cu acid ribonucleic mesager (ARNm)

Aceste vaccinuri conțin instrucțiuni genetice sub formă de ARNm pentru producerea temporară a unei proteine sau chiar a unei părți a acesteia, declanșând un răspuns imunitar. Dintre vaccinurile COVID-19 autorizate în UE începând din septembrie 2021, Comirnaty (Pfizer-BioNTech) și Spikevax (Moderna) sunt vaccinuri de tip ARNm.

Este important de subliniat faptul că vaccinurile de tip ARNm nu afectează sau nu interacționează cu ADN-ul dumneavoastră și că organismul îl elimină rapid.

COVID-19

Ebola

Tipuri de vaccinuri

...continuare

Vaccinuri cu vector viral



Aceste vaccinuri conțin un virus care a fost modificat pentru a include instrucțiuni sub formă de cod genetic pentru producerea temporară a unei proteine sau chiar a unei părți a acesteia, declanșând un răspuns imunitar. Dintre vaccinurile COVID-19 autorizate în UE începând din septembrie 2021, Vaxzevria (AstraZeneca) și Janssen sunt vaccinuri cu vector viral.

Este important de subliniat faptul că vaccinurile cu vector viral nu afectează sau nu interacționează cu ADN-ul dumneavoastră și că organismul îl elimină rapid.

COVID-19

Anumite vaccinuri nu sunt recomandate persoanelor cu un sistem imunitar compromis. **Discutați cu un specialist din domeniul sănătății, de la caz la caz.**



Este esențial să rețineți, de asemenea, că, deși unii pacienți pot dezvolta simptome minore după vaccinare, acestea sunt semne normale că organismul se protejează. Simptomele, dacă există, ar trebui să dispară în câteva zile.



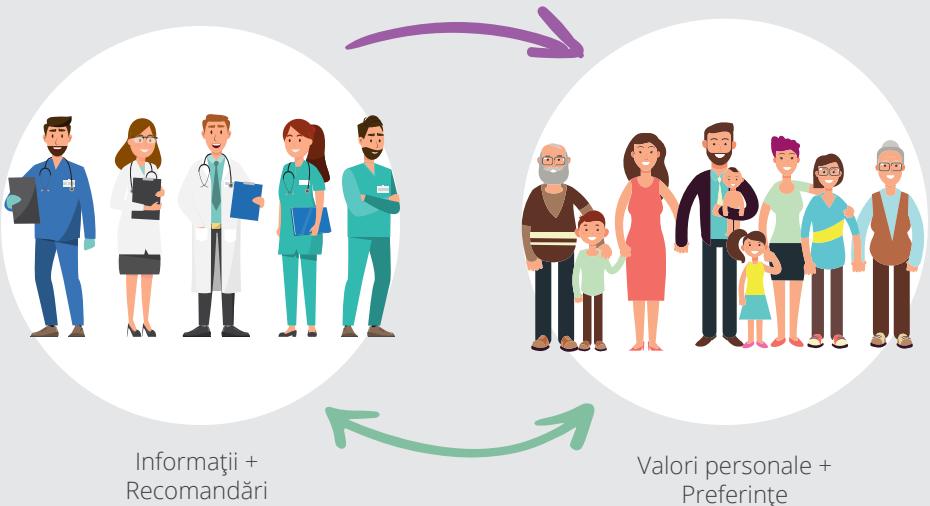
Siguranța tuturor vaccinurilor din UE este monitorizată cu atenție de Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA).

Parteneri în procesele de îngrijire

- **Uneori, oamenii subestimează riscul** de a contracta o boală, ceea ce poate conduce la decizia de a nu se vaccina. Acest lucru ar putea **avea ca efect un risc grav** pentru sănătatea lor în cazul în care se infectează **și pentru sănătatea altora**, prin răspândirea bolii. În consecință, pacienții trebuie să fie mai bine informați cu privire la riscurile de a nu fi vaccinați.
- Sfaturile specialiștilor din domeniul sănătății au, de asemenea, un impact important asupra atitudinii față de **vaccinare**. Este esențial ca lipsa vaccinării și ezitarea în a accepta vaccinul să fie abordate prin **dialog deschis, susținut de dovezi științifice**. Specialiștilor din domeniul sănătății li se recomandă cu tărie să se implice în discuțiile cu pacienții cu boli cronice pentru a le evalua nevoile, pentru a se asigura că pacienții și familiile lor cunosc cele mai recente recomandări naționale și/sau regionale și pentru a oferi opțiuni de vaccinare atunci când este necesar.

PRACTICA TRADIȚIONALĂ

- Informații paternaliste + recomandări
- Decizie în cunoștință de cauză



PROCESE DECIZIONALE COMUNE



1
Solicitați
participarea
pacienților

2
Ajutați pacienții
să analizeze
opțiunile de
tratament

3
Evaluati valorile
și preferințele
pacienților

4
Ajungeți la o
decizie comună
cu privire la planul
de tratament

5
Evaluati progresul
în urma
tratamentului
și solicitați
feedback



- Deși Organizația Mondială a Sănătății (OMS Europa) oferă îndrumare țărilor, **politicile de vaccinare, programele de imunizare**, normele juridice și recomandările sunt în continuare stabilite de fiecare stat membru al UE, care decide ce vaccinuri sunt finanțate prin sistemele lor naționale de sănătate și care ar trebui să facă parte din programele lor naționale de vaccinare.
- Puteți obține informații despre diferențe dintre programele de vaccinare din țările UE/SEE utilizând Programul de vaccinare furnizat de Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC).

Recomandări

Este vital ca vaccinarea să fie considerată o prioritate în materie de sănătate publică pentru adulții care trăiesc cu afecțiuni cronice. Etapele viitoare ar trebui să includă:



01

Eliminarea barierelor în calea pacienților

în ceea ce privește accesul, disponibilitatea și costurile în întreaga UE.



02

Integrarea vaccinării în **planurile naționale de gestionare a bolilor cronice** și în orientările clinice.



03

O **abordare a vaccinării care ține seama de toate etapele vieții**, urmărind schimbarea percepției societății cu privire la vaccinare prin **proces decizionale comune, în cunoștință de cauză**.



Proiectul pilot Vaccination Confidence - Patients' and Professionals' Awareness, Communication and Trust (Încredere în vaccinare – Sensibilizare, comunicare și încredere pentru pacienți și specialiști) (VAC-PACT) a primit finanțare în cadrul programului în domeniul sănătății al Uniunii Europene prin contractul de servicii SANTE/2019/C3/013-S12.820639 și reunește părți interesate cheie, cu o gamă largă de expertiză și experiență din întreaga Europă



COMITÉ PERMANENT DES MÉDECINS EUROPÉENS
STANDING COMMITTEE OF EUROPEAN DOCTORS



Health Connect Partners
supporting trust in data